

Op zoek naar...

het éne kind

die éne tiener

Handreiking kinder- en tienerevangelisatie

Introductie	3
1. Een Bijbelse opdracht	4
2. Kinderen en theologie.....	6
3. Organisatie en draagvlak.....	9
4. Het programma.....	12
5. Aanbevelingen voor het werken met kinderen en tieners	14
6. Sociale veiligheid & evangelisatieteams.....	17

Bijlage 1: Een palet aan activiteiten:

Inspiratie vanuit de praktijk..... 22

Bijlage 2: Stappenplan:

Hoe start je kinder- of tienerevangelisatie? 23

Bijlage 3: Literatuurlijst & contact..... 26

Introductie

De missie van de Evangelisatie Gereformeerde Gemeenten (EVGG) is vertolkt in de korte zin ‘Op zoek naar die éne...’

In deze handreiking denken we na over de zoektocht naar ‘die éne’ onder kinderen en tieners. Hierbij zien we steeds de concrete voorbeelden voor ons: het meisje dat een Bijbel krijgt via het inloophuis, de tiener die zijn vragen over God stelt op de club, het kind dat het verhaal hoort over de schepping, de kleine jongen die leert zingen: ‘Lees je Bijbel, bid elke dag’ of het groepje kinderen dat zelf de Bijbel leert lezen.

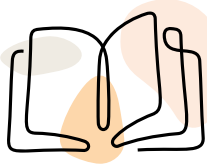
In Lukas 9 vers 48 lezen we over de zegen die het ontvangen van kinderen met zich meebrengt. De Heere Jezus zegt dat als we een kind ontvangen in Zijn Naam, wij Hem Zelf ontvangen. De bron van het kinder- en tienerevangelisatiewerk ligt in het leven en sterven van de Heere Jezus. In hoofdstuk 1 van deze handreiking werken we deze Bijbelse opdracht verder uit.

De handvatten die worden aangereikt zijn ontstaan vanuit de dialoog met ervaren kinder- of tienerevangelisatie medewerkers. Vanuit de praktijkervaring kunnen andere gemeente(n) en gemeenteleden toegerust worden voor dit werk. Juist in de zoektocht naar die éne kunnen we elkaar als verschillende gemeente(lede)n versterken.

Het is ons verlangen dat er door het lezen van deze handreiking meer gemeenten en gemeenteleden op zoek mogen gaan naar dat éne kind en die éne tiener.

Opdat ‘Uw Koninkrijk kome’.

Dorieke van Horssen – Meijer
Evangelisatie Gereformeerde Gemeenten

‘Het koninkrijk van God bestaat uit volwassenen die aan kinderen gelijk willen worden.’ - Charles H. Spurgeon

1. Een Bijbelse opdracht

In de brochure ‘Kerk naar buiten - handreiking voor de evangeliserende gemeente’ is te lezen welke roeping de kerk heeft als het gaat om evangelisatiewerk. Daar horen tieners en kinderen natuurlijk ook bij, maar deze doelgroep vraagt om een specifieke aanpak.

Deze handreiking is dan ook specifiek geschreven voor het kinder- en tienerevangelisatiewerk. Het brengen van het Evangelie aan kinderen en jongeren is een opdracht die we letterlijk terug kunnen vinden in de Bijbel.

Kinderen en jongeren in de Bijbel

In het Oude Testament lezen we expliciet de opdracht om kinderen te onderwijzen in de geboden van God. In Deuteronomium 6:7 lezen we ‘En gij zult ze uw kinderen inscherpen, en daarvan spreken, als gij in uw huis zit, en als gij op den weg gaat, en als gij neerligt, en als gij opstaat.’ Daarnaast worden we in Psalm 78 opgeroepen om de wonderen van de Heere door te vertellen aan het ‘navolgende geslacht, de kinderen die geboren zouden worden’.

Ook in het Nieuwe Testament zijn er verschillende plaatsen waarin het kind een belangrijke plaats inneemt. In Mattheus 18:1-6 lezen we dat de Heere Jezus een kind tot voorbeeld neemt. In Mattheus 19:13-14 lezen we dat Jezus Zelf de kinderen nodigt om tot Hem te komen en de discipelen bestraft als ze de kinderen tegenhouden.

Voorbeelden van kinderen en jongeren die tot geloof komen

Naast de expliciete verwijzingen naar het kind in de Bijbel, lezen we ook van kinderen en jongeren die al jong tot geloof kwamen. Zo lezen we van Samuël dat hij de stem van de Heere hoort en dat hij gebruikt wordt om de woorden van God aan Eli - en daarmee aan heel het volk Israël - te openbaren (1 Samuël 3). Denk ook aan het dienstmeisje van de melaatse Naäman, die een goed getuigenis geeft. Daniël en zijn vrienden waren jongeren die staande bleven in een heidense wereld.

In het Nieuwe Testament horen we vrijwel meteen al van het kind Johannes, dat opspringt in de buik van zijn moeder, alleen al als de stem van de moeder van de Zaligmaker klinkt. En in Johannes 6:9 lezen we dat een kleine jongen bereid is zijn eten af te staan aan de Heere Jezus en daarmee onderdeel mag zijn van het wonder dat de Heere Jezus verricht. Als laatste voorbeeld noemen we Timotheüs, die vanaf jonge leeftijd al de Heere dient.

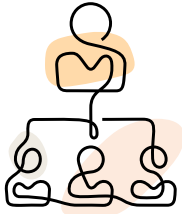
Kinder- en tienerevangelisatie

Het Evangelie moet verteld worden aan jongeren en kinderen omdat:

- De Heere Jezus het ons beveelt in Zijn Woord (zie voorgaande alinea).
- De Heilige Geest ons concreet roept tot evangelisatiewerk (Handelingen 13:2 en Efeze 4: 11).
- De eer van God ermee gemoeid is. Het strekt tot de eer van God als er mensen in Zijn Naam gaan geloven. En een kind of jongere heeft waarschijnlijk nog een heel leven voor zich om het te wijden aan de dienst van God.
- De Heere kan ook kinderen of jongeren gebruiken om anderen tot de kennis van Hem te brengen. Het kan tot zegen zijn van het hele gezin als een kind of jongere tot geloof komt. We zien dit in de geschiedenis van de genezing van Naäman. Door het getuigenis van het dienstmeisje over de macht van God werd Naäman genezen en eert hij de God van Israël (2 Koningen 5: 15-19).

Gespreksvragen en aantekeningen:

1. Zijn er meer plaatsen in de Bijbel aan te wijzen waar we zien dat het kind of de jongere een plek inneemt in het Koninkrijk van God?
2. Welke plek hebben kinderen en jongeren in uw gebedsleven?
3. Is er een groep kinderen of jongeren buiten de kerk die u zou willen bereiken met het Evangelie?

‘We moeten gewone dominees hebben die het Evangelie en de Bijbelse leer onderwijzen aan de jongeren en de onwetenden.’ - Maarten Luther

2. Kinderen en theologie

Eigen houding

In het werken met kinderen en jongeren is het belangrijk dat we als volwassenen ons bewust zijn van onze eigen gekleurde bril in het denken over God en over het geloof. We kunnen namelijk het risico lopen te vervallen in geijkte termen of voorbeelden vanuit ons eigen leven, waardoor we de aansluiting met kinderen en jongeren (van buiten de kerk) missen. Juist als we zijn opgegroeid met de Bijbel, de kerk en de geloofsleer is het van belang dat we biddend onszelf oefenen in onze houding. We moeten afstappen van het idee dat wij ‘alles’ weten en onszelf als leerjongeren van Christus zien (NGB artikel 13).

Dit hoofdstuk biedt een aantal concrete richtlijnen, hoe volwassenen kunnen werken met kinderen en jongeren die het Evangelie niet of nauwelijks kennen.

Kinderen en theologie

Het werken met kinderen en jongeren bestaat uit een samenspel tussen drie activiteiten (Friedrich Schweitzer 2003):

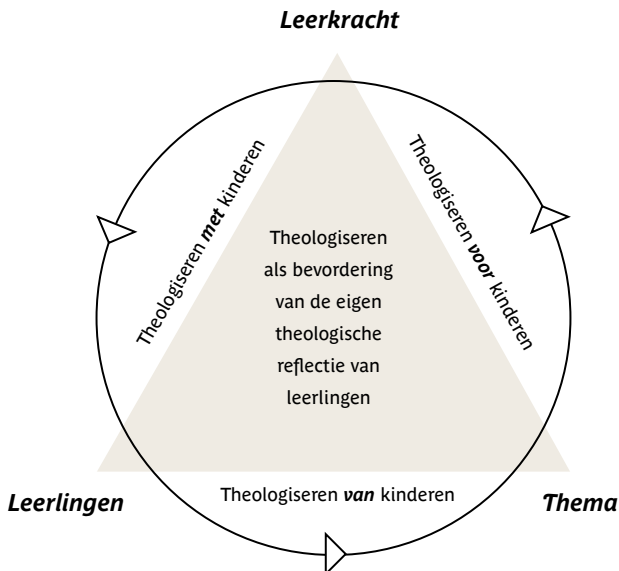
1. Het theologiseren van kinderen; waarnemen, kijken, luisteren en interpreteren;
2. Het theologiseren met kinderen; inspirerende omgeving creëren en ontdekken;
3. Het theologiseren voor kinderen; gedoseerd kennis inbrengen.

Als eerste is het van belang dat we de leefwereld van de kinderen waar we mee werken goed kennen. We moeten ons verdiepen in hun beleavingswereld, om goed aan te kunnen sluiten en de Bijbelse boodschap relevant te kunnen maken voor hun leven. Bijvoorbeeld door het kind vragen te stellen over het vertelde of gelezen Bijbelgedeelte, in plaats van dat we zelf direct een toepassing maken. Zoals: ‘Wat denk je dat er in dit verhaal gebeurt?’ ‘Wat vind je mooi?’ ‘Wat vind je moeilijk?’.

Daarnaast kunnen we samen met kinderen ontdekken wat de Bijbelse verhalen betekenen. Het helpt hierbij om een omgeving te creëren die aanspreekt bij de beleving van het kind. Er is mooi materiaal beschikbaar waarmee je als kinderwerker een Bijbels verhaal meer beeldend kunt maken. Denk aan afbeeldingen die een realistische weergave zijn van het land, de cultuur en de voorwerpen die gebruikt werden in de tijd van de Bijbel. We zien dat de Heere Jezus vaak gebruik maakte van alledaagse voorbeelden. Denk aan de voorbeelden van 'een stad op een berg' of 'een licht onder een korenmaat'.

Als laatste hebben we de opdracht om de Bijbelse boodschap eerlijk en helder te brengen. We zijn verplicht om de kinderen het hele Evangelie te vertellen. Hierbij is het van belang om goed af te stemmen op het bevattingsvermogen van het kind. Zo begrijpt een kind van een jaar of vier nog veel minder dan een tiener. Concreet kan dit betekenen dat je bepaalde geloofsbegrippen voor de verschillende niveau's anders uitlegt. Denk hierbij aan begrippen als zonde en genade. Hierbij doen we geen concessies op inhoud, maar wel in taalgebruik en voorbeeldkeuze.

Het bovenstaande houdt de verteller ook een spiegel voor: geloven we zelf in het Woord van God? In de Bijbelse notie van verlorenheid, verlossing en dankbaarheid? Hebben we persoonlijk een scherp zicht op zonde en genade? En geloven we echt dat er een hemel en een hel is? Het onderwijs aan kinderen en jongeren die het Evangelie niet kennen dwingt ons om zelf biddend de Bijbel te lezen en te onderzoeken.

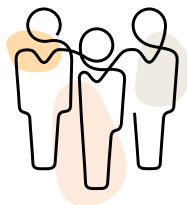
Zegen

We mogen zegen van het kinderwerk verwachten omdat:

- de Heere Jezus Zelf een belofte verbindt aan het ontvangen van kinderen (zie Mattheüs 18:2-5);
- het ons meer nederigheid, geduld en lankmoedigheid leert. Door met kinderen te werken, worden deze gaven geleerd en gestimuleerd;
- het een zegen is om kinderen tot Christus te zien komen en dat ze gaan verlangen om tot eer van God te mogen leven;
- het geven van Bijbels onderwijs aan kinderen en jongeren de meest effectieve manier is om zelf meer te leren uit de Bijbel.

Gespreksvragen en aantekeningen:

1. Maak de volgende zin af: 'Als kinderen over God nadenken dan...'
2. Wat hoopt u dat kinderen en/of jongeren ontdekken door de verhalen uit de Bijbel?

Van Robert Murray McCheyne wordt wel gezegd dat 'de vloer van zijn consistorie vol zat met kinderen die de Heiland zochten'.

3. Organisatie en draagvlak

In de twee voorgaande hoofdstukken is het belang van het kinder- en jongerenwerk duidelijk gemaakt. Naast een Bijbelse en theologische doordenking zijn ook organisatie en draagvlak van belang. In het beleidsstuk van de EVGG 'Op zoek naar die éne ...!' zien we dat evangelisatie zowel een individuele als een kerkelijke opdracht is. Vanuit de missie van EVGG is het de opdracht van elke plaatselijke gemeente om op zoek te gaan naar die éne...!

Stel een goed plan op

Om kinder- en jongeren evangelisatiewerk vanuit de gemeente te starten en in stand te houden is het van belang vooraf goed na te denken over de te hanteren vorm(en). Een aantal punten zijn hierin van belang:

- Draagvlak vanuit de kerkenraad en gemeente door middel van gebed, tijd en geld.
- Wederzijdse goede communicatie is fundamenteel.
- Een goede locatie; waar kinderen veilig kunnen spelen, die zichtbaar en goed toegankelijk is voor de ouders, waar rust is om het Woord van God te delen en samen te zingen en te bidden.
- Een geschikt moment in de week. Agenda's zijn vaak vol. Dit geldt zowel de kinderen en jongeren als de vrijwilligers. Inventariseer vooraf goed welk moment het meest geschikt is.

Werven

Evangelisatie begint bij relatie. Dit geldt zeker ook voor het kinder- en jongerenwerk. Om kinderen en jongeren daadwerkelijk naar de clubs te krijgen is het van belang de kinderen en jongeren uit de omgeving van de kerk of de locatie te kennen. Door als gemeente(lid) zichtbaar te zijn zullen kinderen en jongeren ook eerder een club of activiteit bezoeken. Vaak begint dit bij laagdrempelig contact, door bijvoorbeeld aanwezig te zijn bij activiteiten die

in de buurt georganiseerd worden. Daarnaast kunnen een wandeling door de wijk of bijvoorbeeld het met eigen kinderen aanwezig zijn op speelplaatsen ook aanknopingsmomenten zijn om kinderen uit de wijk te leren kennen en ze uit te nodigen voor de activiteiten.

Als er eenmaal contact is met een aantal kinderen van buiten de kerk, kunnen zij de schakel zijn tot meer kinderen. Vaak zie je dat kinderen elkaar kennen, enthousiasmeren en meenemen. Ditzelfde geldt voor jongeren.

Contact met ouders/opvoeders

Naast het contact leggen met de kinderen en jongeren is ook het contact met de ouders of verzorgers van essentieel belang. Wantrouwen mag niet ontstaan en er mogen geen 'verhalen de ronde' gaan doen. Het creëren van draagvlak en vertrouwen bij ouders kan door bijvoorbeeld het volgende te doen:

- Informeer door het gesprek bij de deur of met informatieve flyers ouders over de activiteit(en).
- Nodig ook de ouders uit voor een activiteit van de club. Bijvoorbeeld voor een maaltijd aan het einde van de vakantiebijbelweek. Zo'n maaltijd geeft ruimte voor ontmoeting en het delen van Gods Woord. Het kinderwerk kan zo een middel zijn om volwassen mensen te bereiken.
- Geef ouders letterlijk beeld van wat hun kind op de club zoal doet door middel van een WhatsApp-groep. In verband met de privacyrechten is het wel belangrijk om vooraf altijd toestemming van de ouders te vragen voor het delen van foto's of andere persoonlijke informatie!

Om in contact te komen en te blijven met kinderen en jongeren van buiten de kerk is relatie dus een sleutelbegrip. Zorg ervoor dat je als gemeente en als individueel gemeentelid zichtbaar bent in de wijk. Zoek de plaatsen op waar je doelgroep zich bevindt. Contacten met initiatieven vanuit de burgerlijke gemeente of wijkcentra kunnen hierbij erg helpen.

Gespreksvragen en aantekeningen:

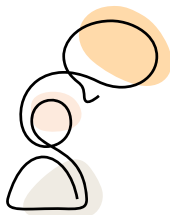
1. Welke mogelijkheden liggen er binnen uw gemeente voor kinder- en of jongerenevangelisatie?
2. Waar of op welke manier zou u contacten kunnen leggen met jongeren of kinderen van buiten de kerk?

.....

.....

.....

.....

‘En Hij zeide ook een gelijkenis tot hen, daartoe strekkende, dat men altijd bidden moet, en niet vertragen.’

- Lukas 18:1

4. Het programma

Dit hoofdstuk biedt richtlijnen voor het programma van een kinder- of tienerclub.

Het gebed is altijd de eerste voorbereiding. Jezus Zelf roept ons op om altijd te bidden; ofwel om biddend ons (evangelisatie)werk te doen.

Daarnaast vormt het Woord van God het fundament in het programma. Het getuigt van zichzelf, dat het eeuwig is: ‘De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan’ (Mattheüs 24:35).

In elk programma dient een kernboodschap te zitten. Deze kernboodschap geeft antwoord op de vraag: Wat wil je dat het kind of de jongere vandaag echt onthoudt? Het is belangrijk om bij het nadenken over de kernboodschap dicht bij de Bijbel te blijven. Wat zegt het gekozen Bijbelgedeelte?

Voorkom dat je te snel naar eenzelfde toepassing gaat. Dit kun je doen door dicht bij de Bijbeltekst zelf te blijven en eerst de vragen te beantwoorden als: In welke context staat dit gedeelte? Hoe zag de gebeurtenis van het Bijbelgedeelte in de Bijbelse tijd zelf eruit?

De kernboodschap kan op verschillende manieren doorgegeven worden tijdens het programma waardoor deze makkelijker door de kinderen en tieners onthouden wordt.

Een aantal goede traditionele manieren waarop het Woord van God doorgegeven kan worden zijn:

- Het vertellen van de Bijbelse geschiedenissen;
- Het aanleren van Bijbelteksten;
- Het zingen van Bijbelse liederen of Bijbelwoorden.

Daarnaast zijn kenmerken van een goed programma:

- Het is goed en zorgvuldig voorbereid;

- Het kent vaste onderdelen zoals zingen, bidden en het leren van een Bijbeltekst;
- Het bevat voldoende variatie;
- Het sluit aan bij de belevingswereld van de doelgroep (zie ook hoofdstuk 5);
- Het kent een centrale waarheid; een boodschap die het kind of de tiener kent/begrijpt/meeneemt na afloop;
- Het weet het kind of de tiener te boeien en de aandacht vast te houden.

In de voorbereiding kan gebruik gemaakt worden van bestaande themamappen die uitgegeven zijn door EVGG. Hierin worden aan de hand van Bijbelse thema's concrete programma's voor een club uitgewerkt.

Gespreksvragen en aantekeningen:

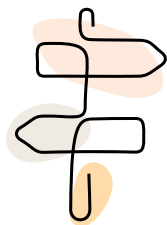
1. **Vergelijk uw eigen kinder- en of tienerclub met bovenstaande. In welk opzicht komt het programma overeen? Zijn er dingen die jullie zouden willen aanpassen of juist toevoegen?**
2. **Op welke manieren kunnen jullie er als team voor zorgen dat de Bijbelse begrippen ingeprent raken bij de kinderen?**
3. **Hoe zou een speciale clubbijeenkomst met een afwijkend programma (denk aan Kerst of een zomeractiviteit) eruit kunnen zien?**

.....

.....

.....

.....

‘Neem echt de tijd om naar een tiener te luisteren. Relatieopbouw is heel belangrijk.’ - Pien van der Aart, evangelisatiemedewerker op de tienerclub in Afrikanerwijk Rotterdam

5. Aanbevelingen voor het werken met kinderen en tieners

Vanuit de ruime ervaring die er binnen onze gemeenten in het kinder- en evangelisatiewerk is opgebouwd, zijn er een aantal aanbevelingen opgesteld voor nieuwe medewerkers.

Voor het werken met kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar:

1. Het gebed vormt de basis voor al ons evangelisatiewerk.
2. Kinderen komen vaak voor liefde en aandacht; ze willen gezien worden. Heb daarom oog voor elk individueel kind. Heb echte interesse in hen. Leef met hen mee bij bijzondere momenten en creëer een veilige sfeer op de club.
3. Evangelisatiewerk vraagt een vertrouwensrelatie. Dat vraagt soms ook om verdieping in hun (cultureel diverse) leefwereld. Denk hierbij aan de games die ze spelen, tv- shows die ze zien, gebruiken vanuit hun eigen cultuur. Je hoeft niet alles te kennen, maar heb wel kennis van hun leefwereld.
4. Houd rekening met verschillende (ontwikkelings)niveaus van de kinderen.
5. Betrek kinderen bij de club op de manier die bij hen past (de een wil misschien een Bijbelvers voorlezen, de ander wil snoepjes uitdelen).
6. Op de club mogen/moeten ook regels gelden om een veilige sfeer voor iedereen te creëren. Niet te veel, wel helder en duidelijk. Zorg dat deze regels voor de kinderen ook bekend zijn. En wees ook duidelijk over de consequenties van overtreding van deze regels.
7. Het is aan te bevelen dat er een verband zit tussen de verschillende Bijbelverhalen gedurende een seizoen. Dat kan zowel chronologisch als thematisch zijn.
8. Laat de boodschap die je wilt meegeven niet alleen doorklinken in je Bijbelverhaal, maar ook in de verwerking die wordt gemaakt door de kinderen. Deze verwerking kan creatief zijn (bijvoorbeeld een knutselwerkje)

of meer kennisgericht (bijvoorbeeld een vragenblad). Daarnaast kunnen alternatieve activiteiten in het programma gevoegd worden, zoals het bezoeken van de kerk of een ander uitje in een vakantie.

9. Probeer via de kinderen in contact te komen met de ouders. Een manier om dit te doen is het ouderbezoek bij de kinderen thuis.
10. Denk bij de keuze voor de locatie na over de consequenties: realiseer je dat een christelijke school of de kerk ook voor kinderen drempelverhogend kan werken. Het is mooi als je juist als kinderclub zichtbaar bent in de wijk.

Aanbevelingen voor het werken met tieners:

1. Het gebed vormt de basis voor al ons evangelisatiewerk.
2. Tieners gaan door een belangrijke fase in hun leven: van kind richting volwassene. Belangrijke thema's voor een tiener zijn: vriendschap, keuzes maken, seksualiteit, identiteit. Maak gebruik van deze thema's om zo de verbinding te leggen naar de Bijbelse lijnen rondom deze thema's.
3. Neem de tijd om de relatie op te bouwen met de tieners van je club. Dit kan door spelletjes te doen, of activiteiten zoals koken of sport.
4. Zoek de aansluiting bij de (cultureel diverse) leefwereld van een tiener. Probeer een antwoord te krijgen op vragen als: 'Waar luisteren ze naar? Wat zien ze? Waar gaan hun onderlinge gesprekken over?'
5. Heb aandacht voor hun persoonlijke leven en gebeurtenissen die impact hebben. Denk hierbij aan studie, examen, overlijden, geboorte, etc.
6. Start een WhatsApp-groep met tieners. Zij leven bij de dag. Een reminder over de clubactiviteit op de dag zelf draagt bij aan hun komst. Tieners stimuleren en volgen elkaar vaak in gedrag.
7. Laat tieners meedenken in het programma en geef ze verantwoordelijkheden binnen de club. Hierdoor worden ze mede-eigenaar en zullen ze sneller blijven komen en meedoen.
8. Het programma is een middel, geen doel op zich. Houd in het werk met tieners hun hart voor ogen.
9. Heb oog voor de verschillende leerstijlen en ontwikkelingsniveaus van tieners, sluit qua programma aan op hun behoefte en breng voldoende variatie aan in het programma.
10. Wees je bewust van je eigen houding: tieners willen niet de 'Bijbelse regeltjes' aanhoren, maar de relevantie van God zien in jouw leven. Ze letten op jou, hoe jij als christen zelf invulling geeft aan een leven toegewijd aan God en gericht op Zijn Woord. Wat je zelf niet hebt, kun je ook niet uitdelen. Als je zelf niet bidt of in de Bijbel leest, hoe wil je dan tieners inspireren?

Gespreksvragen en aantekeningen:

1. Met welke richtlijnen zou je concreet aan de slag willen?
2. Is er een positieve ervaring die je zou willen delen in het werken met kinderen en tieners?

.....

.....

.....

.....

.....

‘Verkondig het evangelie, desnoods met woorden.’ - Franciscus van Assisi, een 13e-eeuwse Italiaanse monnik

6. Sociale veiligheid & evangelisatieteams

Het bovenstaande citaat wordt vaak aangehaald in het kader van evangelisatie. Of het daadwerkelijk van Franciscus van Assisi komt, weten we niet. Daarnaast mag in ons evangelisatiewerk nooit het Woord van God ontbreken. Feit is wel dat onze daden moeten overeenkomen met dat wat we vertellen op de kinder- en tienerclubs.

We weten vanuit de praktijk hoeveel negatieve invloed grensoverschrijdend of ongewenst gedrag in de kerken kan hebben in de samenleving. Het kan levensveranderende gevolgen hebben op de kijk van mensen op de kerk.

In het werk met kinderen en tieners moeten we als gemeente en als evangelisatiemedewerker extra zorgvuldig zijn. Als het goed is, hanteert elke kerkenraad hierin een door hem beschreven protocol. Hierin worden zaken als preventiebeleid, vertrouwenspersonen en de verklaring omtrent gedrag (VOG) geregeld.

Zorgen voor sociale veiligheid betekent dat je nadenkt over veiligheid in de relatie tussen medewerkers en kinderen en tussen kinderen onderling.

Enkele handreikingen zijn daarnaast:

Het is goed om onderscheid te maken tussen drie aspecten van veiligheid: fysieke, seksuele en emotionele veiligheid.

Fysieke (on)veiligheid:

- Wees voorzichtig met het fysiek aanraken van medewerkers richting kinderen, maar ook van kinderen onderling.
- Zorg dat de locatie voldoende ruimte heeft om fysieke afstand te bewaren. Dit geldt voor het zitten in de kring of het uitvoeren van spelletjes of andere werkvormen. Ofwel, denk na over de inrichting en indeling van je ruimte. Zorg dat kinderen elkaar niet ongewild 'moeten' aanraken.
- Let op groepsgrootte en het aantal medewerkers, zodat er voldoende begeleiding en aandacht is voor de kinderen.
- Op een avond kunnen er met regelmaat momenten zijn waarop niets gebeurt qua activiteit. Dit zijn vaak de ruimtes waarin kinderen gaan stoeien, rennen, zich eenzaam voelen. Nadenken over een kleine activiteit op die momenten kan helpen om onveiligheid te voorkomen.

Seksuele (on)veiligheid:

- Hanteer het 'zes-ogen-principe': kinderen of tieners niet te lang met één medewerker alleen laten. Zorg dat altijd een andere medewerker afweet van het contact/de afspraak tussen een medewerker en kind of tiener. Dit beschermt de medewerker en de kinderen.
- Wees bewust van man-kind relaties. Voorkom bijvoorbeeld dat een man alleen met een kind naar een toilet gaat.
- Vermijd opmerkingen die een seksuele lading hebben. Denk hierbij ook aan complimenten aan tieners over kleding/ uiterlijk.

Emotionele veiligheid:

- Stel regels op die bijdragen aan een veilige sfeer. Deze afspraken kun je met tieners ook samen afspreken.
- Wees alert op pestgedrag tussen kinderen.
- Gebruik activiteiten die passend zijn bij context en ontwikkelingsniveau van kinderen.
- Wees zorgvuldig in het overbrengen van de Bijbelse boodschap. Deze hoeft geen onnodige angst of onduidelijkheid op te leveren.

Evangelisatieteams

Voor het doen van kinder- en tienerrevangelisatie is het belangrijk dat je werkt in een team. Het werken in een team geeft de ruimte aan een breed palet van talenten en gaven. Zo is het mooi als je verschillende personen hebt die onderscheiden taken kunnen uitvoeren. Hierbij kun je concreet denken aan: muzikaliteit, creativiteit, plannen en organiseren, vertellen of het leggen en onderhouden van contact. Daarnaast is het fijn als je in het team leden hebt die theologisch goed onderlegd zijn en in staat zijn om een Bijbels kinderprogramma neer te zetten. Naast vaste medewerkers kun je werken met een pool van extra vrijwilligers die kunnen ondersteunen in praktische taken zoals: eten koken in bijvoorbeeld een vakantiebijbelweek, het opruimen van kasten, het maken van voorbeeld knutselwerkjes, etcetera. Voor het reguliere kinder- of tienerwerk is het wenselijk dat er een vast team aan vrijwilligers is. Dit om een goede relatie met de kinderen en tieners op te kunnen bouwen.

Naast het verdelen van de taken is het goed om ook ruimte vrij te maken voor gezamenlijke momenten als team. Een geschikt moment kan zijn bij aanvang van de clubavond of vakantiebijbelweek. Tijdens dit moment kan het team met elkaar bidden, Bijbellezen en de lopende zaken rondom het kinderwerk doorspreken.

Voor het samenwerken in een evangelisatieteam is het belangrijk dat er een goede sfeer van openheid en vertrouwen is. Deze sfeer wordt gecreëerd door een open feedback cultuur, waarin teamleden elkaar mogen aanspreken en bemoedigen.

Het investeren in een goed en veilig team werkt altijd door naar de werkvloer en zal het evangelisatiewerk ten goede komen. Zo is het van belang om met regelmaat het thema veiligheid op de agenda te zetten en hierover als team met elkaar in gesprek te zijn. Bij twijfel over situaties is het goed om contact te zoeken met een vertrouwenspersoon in de gemeente. Meer en uitgebreidere informatie is te vinden op www.veiligekerk.nl.

Gespreksvragen en aantekeningen:

1. Wat zou concreet kunnen bijdragen aan een hogere mate van sociale veiligheid op de kinder- of tienerclub?
2. Welk talenten zijn aanwezig (of juist nog nodig) in het team van kinder- of tienerevangelisatie?

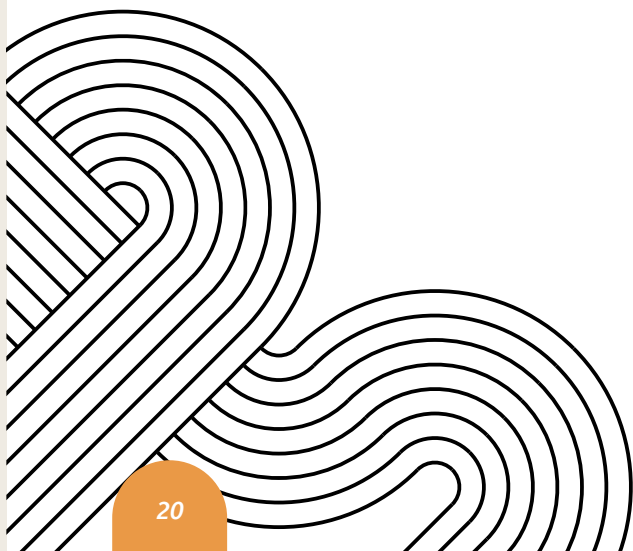
.....

.....

.....

.....

.....

Bijlage 1: Een palet aan activiteiten: inspiratie vanuit de praktijk

1. Tentdag
2. Bakfiets
3. Vakantiemiddag
4. Structurele kinderclub (een per week of eens per twee weken)
5. Kookclub
6. Bus
7. Aansluiten bij wijkactiviteiten
8. Open Monumentendag
9. Een speurtocht
10. Vakantie Bijbelweek
11. Pipo wagen
12. Sportactiviteit
13. Lichtjestocht

Bijlage 2: Stappenplan Hoe start je kinder- of tienerevangelisatie?

Dit stappenplan is ontleend aan het stappenplan vanuit de brochure 'Kerk naar buiten - handreiking voor de evangeliserende gemeente' en gaat specifiek in op de situatie van kinder- of tienerevangelisatie. Het uitgangspunt is dat er een Plaatselijke Evangelisatie Commissie (PEC) actief is. Deze commissie heeft draagvlak binnen de kerkenraad. Het verdient aanbeveling dat er binnen de PEC een lid specifieke aandacht heeft voor jeugdevangelisatie.

Stap 1 Voorbereiding

Benoem leidinggevend

- Om een dergelijk initiatief te starten is het verstandig om te zoeken naar leidinggevend die elkaar aanvullen. Het gaat bij evangelisatie om de inhoud, maar het is ook verstandig om organisatietalent te hebben. Start met een kleine groep vrijwilligers en beleg verantwoordelijkheden. Denk daarbij aan het vertellen van het Bijbelverhaal, de activiteiten, maar ook vervoer, etc.

Centrale vragen wat betreft kinder- tienerwerk:

- Wie is geschikt en beschikbaar voor de PEC?
- Welke vormen van kinder- en tiener evangelisatie zijn er al vanuit de gemeente? Wat krijgt de eerste aandacht in het opzetten/uitbreiden?

Stap 2 Toerusten

Het uitvoeren van evangelisatieactiviteiten, het aangaan en onderhouden van contacten en het eerlijk doorgeven van de Bijbelse boodschap vragen om kennis en kunde. Hetzelfde geldt voor het werken met de specifieke leeftijdsgroepen van kinderen en jongeren. Het is dus van belang om commissieleden, vrijwilligers en gemeenteleden ervaring op te laten doen en hierin toe te rusten. De EVGG heeft verschillende toerustingsmogelijkheden en denkt graag mee vanuit de expertise en ervaringen vanuit andere gemeentes.

Centrale vragen:

- Welk talent, welke ervaring is beschikbaar in onze gemeente?
- Welke vorm(en) van toerusting hebben wij nodig om ons doel en onze doelgroep te bereiken?

Stap 3 Praktische zaken

Er moeten besluiten genomen worden over een aantal praktische zaken zoals:

- De locatie van een KBC of TC: Om onkerkelijken of moslims te benaderen kan het verstandig om een 'onafhankelijke' zaal te gebruiken (dus geen kerkzaal). In overleg met de plaatselijke gemeente is vaak ook van alles mogelijk vanuit het sociale domein. Houd het zo flexibel mogelijk bij eventuele contractuele afspraken met de verhuurder.
- Tijdstip van de bijeenkomst: Stel een tijdstip vast wanneer het praktisch is om jeugd bij elkaar te laten komen. Voor de tieners is het goed om met henzelf af te stemmen, gelet op bijbaantjes, sportclubs etc.
- Stel een budget op in overleg met de PEC: Er is geld nodig om de activiteiten op te starten zoals het huren van een zaal, eventueel bepaalde onkostenvergoedingen en (kinder)Bijbels, literatuur en knutselspullen. Maak een overzicht voor de PEC zodat je budget hebt om te kunnen handelen.

Stap 4 Doel en doelgroep bepalen

Zodra de bezinning en bewustwording rondom de kinderevangelisatie op gang is gekomen, is het nodig om na te denken over de doelgroep van het evangelisatiewerk vanuit uw gemeente.

Centrale vragen wat betreft kinder- en tienerwerk:

- Voor welke leeftijdsgroep kunnen we activiteiten aanbieden?
- Waar en op welke manier kunnen we kinderen of tieners bereiken?
- Hoe kunnen we zichtbaar zijn als gemeente voor kinderen en tieners van buiten de kerk?

Stap 5 Ervaring opdoen & betrokkenheid van de kerkelijke gemeente

Als de jeugdevangelisatie activiteit gaat draaien is het van belang dat de gemeente betrokken wordt. Goede communicatie, bijvoorbeeld door te rapporteren aan de kerkenraad en gemeente hoe het jeugdevangelisatiewerk loopt of het schrijven van een update in de kerkbode maakt dat de gemeente mee kan bidden en danken.

Daarnaast is het mooi om de kinderen en tieners bekend te maken met de gemeente. Dit kan door middel van een bezoek aan de kerkzaal, een ontmoeting met de dominee, koster of organist.

Stap 6 Evalueren

Na afloop van een bepaalde periode of activiteit is het nuttig om te evalueren. Dit geldt voor de ervaringen die zijn opgedaan, maar ook voor de activiteiten die zijn georganiseerd. Bereiken we wat we willen bereiken?

Centrale vragen wat betreft kinder- en tienerwerk:

- Wat zijn de ervaringen van de commissieleden, vrijwilligers en de gemeente?
- Bereiken we ons doel en de doelgroep?
- Zijn er aanpassingen nodig?
- Wat hebben we nodig aan voorlichting en/of toerusting?

Bijlage 3: ***Literatuurlijst & contact***

Deze handreiking is opgezet als een aanzet en hulpmiddel voor gemeenten om bezinnend en praktisch gehoor te geven aan de evangelisatieopdracht voor kinderen en tieners. Er valt echter nog meer te zeggen en te leren over dit onderwerp. Daarom hebben we hieronder een korte literatuurlijst opgenomen.

Literatuurlijst

- Handreiking 'De kerk naar buiten', Lana Kooijman
- Kinderevangelisatie, ja hoe dan?, Sam Doherty
- Stapstenen, Bram Kunz & Jan van Doleweerd
- Nooit meer een kleurplaat, Maartien Hutter, Henk Kuindersma
- Spreken over de Koning, ds M.J. Kater e.a.

EVGG heeft een standaard reglement beschikbaar voor de plaatselijke evangelisatiecommissie. Dit is op te vragen bij het evangelisatiebureau.

Contact

Daarnaast kunt u contact opnemen met het evangelisatiebureau voor meer informatie, vragen of het organiseren van een toerustingsbijeenkomst. Wij denken graag met u mee.

e-mail: info@evgg.nl
telefoon: 085-0645 280
evgg.nl

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN